

ФЕДОРЕНКО Валерія,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність С 7 Журналістика,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Науковий керівник –
кандидат філологічних наук, доцент,
декан факультету систем і засобів масової комунікації
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
Оксана КИРИЛОВА

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ (НА ПРИКЛАДІ ДНІПРА)

Сучасна журналістика функціонує в умовах глибоких трансформацій, зумовлених розвитком цифрових технологій та впливом повномасштабної війни на інформаційний простір [2]. У цих умовах особливого значення набувають професійні стандарти журналістики, які забезпечують достовірність, об'єктивність та суспільну значущість медіаконтенту [6].

Актуальність дослідження визначається тим, що після повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році журналістика опинилася в умовах підвищеного ризику, інформаційного перевантаження та необхідності оперативного реагування на події [8]. Особливо це стосується регіональних медіа прифронтових міст, зокрема Дніпра, де журналісти виконують не лише інформаційну, а й соціально важливу функцію [3].

Метою дослідження є аналіз трансформації професійних стандартів журналістики у регіональних медіа в умовах війни та цифровізації. Для досягнення поставленої мети використано методи контент-аналізу, порівняльного аналізу та узагальнення наукових джерел.

Професійні стандарти журналістики традиційно включають достовірність, точність, об'єктивність, баланс думок і відокремлення фактів від коментарів [6]. В умовах війни ці стандарти не втрачають значущості, однак їх практична реалізація набуває гнучкого характеру. Журналісти змушені адаптуватися до ситуацій, де швидкість подачі інформації часто конкурує з необхідністю її ретельної перевірки [6].

Розвиток цифрових технологій та соціальних мереж суттєво трансформували інформаційне середовище. Аудиторія стала активним учасником комунікації, що сприяло поширенню громадянської

журналістики, але водночас підвищило ризики дезінформації [1]. У таких умовах традиційні медіа змушені працювати в режимі постійної конкуренції зі швидкими, але не завжди достовірними джерелами інформації [1].

Аналіз регіональних медіа Дніпра («Наше місто», «Інформатор Дніпро», OBOZREVATEL, D1, «Суспільне Дніпро») показує домінування воєнної тематики та перехід до коротких новинних форматів із використанням мультимедійних елементів [7]. Водночас редакції демонструють різні стратегії адаптації: від оперативного новинного потоку до аналітичної та пояснювальної журналістики.

В умовах війни змінюється і роль журналіста. Він виступає не лише як інформатор, а як аналітик, посередник у комунікації між владою, військовими та суспільством, а також фіксатор історичних подій у режимі реального часу [4]. Це підвищує рівень професійної відповідальності та значення довіри аудиторії до медіа.

Важливим аспектом є загострення етичних дилем. Журналісти змушені балансувати між об'єктивністю та суспільною відповідальністю у контексті національних інформаційних нарративів, а також враховувати можливі наслідки поширення інформації. У воєнних умовах будь-яке повідомлення може мати не лише інформаційний, а й безпековий ефект, тому процес відбору та подачі матеріалу потребує підвищеної обережності [3].

Зокрема, складність полягає у необхідності вирішувати, які дані можуть бути оприлюднені без шкоди для військових операцій, цивільного населення чи стратегічної стабільності [3]. Це стосується як оперативної інформації про події, так і візуального контенту, особистих історій постраждалих або свідчень очевидців. У таких випадках журналістська діяльність виходить за межі стандартного інформування та набуває ознак етичного вибору [3].

Додатково напруження створює необхідність взаємодії з офіційними джерелами, які в умовах війни можуть обмежувати або фільтрувати інформацію з міркувань безпеки. Журналісти змушені співвідносити вимоги відкритості та прозорості з потребою не завдати шкоди, що формує новий баланс між професійною автономією та суспільною доцільністю [4].

Крім того, відбувається розширення функцій медіа. Поряд із традиційною інформаційною функцією зростає значення мобілізаційної, соціально-підтримувальної та навігаційної функцій, що допомагають аудиторії орієнтуватися в умовах війни [7].

Важливим чинником є також зростання ролі контролю достовірності інформації. В умовах війни перевірка фактів набуває критичного значення,

оскільки навіть незначні помилки можуть мати серйозні наслідки для безпеки та суспільної стабільності [6]. Це зумовлює впровадження додаткових механізмів контролю інформації в редакціях.

Окрім цього, спостерігається посилення впливу цифрових платформ на процеси виробництва та поширення контенту. Алгоритмічні механізми соціальних мереж визначають видимість інформації, що змушує медіа адаптувати свої формати відповідно до вимог цифрового середовища [1].

Також варто відзначити зростання ролі довіри як ключового ресурсу медіа. В умовах інформаційної війни саме довіра аудиторії стає визначальним фактором, який впливає не лише на сприйняття інформації, а й на здатність медіа формувати стабільний зв'язок із суспільством [8]. За умов надлишку інформації та поширення фейкових повідомлень аудиторія дедалі частіше орієнтується не стільки на зміст окремої новини, скільки на репутацію джерела, що її поширює. Довіра виступає своєрідним механізмом фільтрації інформації, дозволяючи відрізнити професійний журналістський контент від неперевіраних або маніпулятивних повідомлень.

Отже, трансформація професійних стандартів журналістики в умовах повномасштабної війни є багатовимірним процесом, що охоплює зміну редакційних практик, ролі журналіста, етичних підходів і функцій медіа [4]. Регіональна журналістика Дніпра демонструє високий рівень адаптивності до кризових умов, формуючи нову модель професійної діяльності, яка поєднує оперативність, відповідальність і соціальну значущість.

Список використаної літератури

1. Бахметьєва А., Кирилова О. Специфіка презентації громадсько-політичної проблематики в соціальних медіа традиційними новинними ЗМІ під час війни в Україні. URL: <https://cct.dp.ua/index.php/journal/article/view/194/194>
2. Блінов Є. Вплив повномасштабної війни на розвиток українських регіональних медіа. URL: <https://hrany-history.org.ua/index.php/journal/article/view/222>
3. Грабовець І. В., Черноус Л. С. Комунікативні стратегії ЗМІ в період війни: зміна стилів і цілей. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10686>
4. Зражевська Н., Заїка В. Як змінилася робота українського журналіста під час війни. Інтегровані комунікації. 2023. № 1 (15).
5. Інститут масової інформації. ІМІ. URL: <https://imi.org.ua/>

6. Козак В. А. Баланс думок і точок зору в контексті інших журналістських стандартів. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/5_2022/part_2/5-2_2022.pdf
7. Федоренко В. Про журналістику від журналістів. 2025, квітень. URL: <https://lera-fedorenko.github.io/index.html>
8. Чумак Т. М. Журналістика в умовах війни та глобальних викликів. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fb9f2a64-f998-4936-9b22-7909fa5e8320/content>